

Comisia de control al finanțelor publice

RAPORT asupra Raportului Consiliului Concurenței privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2020 (nr.2923 din 10.12.2021)

Comisia de control al finanțelor publice, în conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului adoptat prin Legea nr.797/1996, precum și ale Hotărârii Parlamentului nr.72/2019 privind domeniile de activitate ale comisiilor permanente ale Parlamentului, a examinat în ședința sa din 15 iunie 2022 Raportul Consiliului Concurenței privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2020 (în continuare, Raport), și comunică următoarele.

Raportul a fost aprobat prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-68 din 02 decembrie 2021 și este prezentat Parlamentului spre examinare în corespundere cu prevederile art.21 alin.(3) din Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat.

Privit nu doar ca element de asigurare a transparenței în materia ajutorului de stat și al utilizării banului public, dar și ca instrument statistic, Raportul analizează valoarea concretă, structura ajutoarelor de stat și a tendințelor înregistrate pe parcursul anului 2020 în acordarea ajutoarelor de stat, ajutoarelor de minimis, măsurilor de sprijin acordate pentru prestarea serviciilor de interes economic general (SIEG), și a ajutoarelor oferite în contextul pandemiei COVID-19. Sunt furnizate principalele constatări în urma procesului de monitorizare a ajutoarelor de stat autorizate, precum și informații ce țin de implementarea Sistemului Informațional „Registrul ajutoarelor de stat”.

Comisia constată că valoarea ajutorului de stat raportată pentru anul 2020, a fost de 1 354 059 mii lei (sau 0,66% din PIB) înregistrând o ușoară tendință de diminuare față de anul 2019, când acesta a constituit 1 447 255 mii lei (sau 0,69% din PIB). În cadrul ajutorului de stat raportat, valoarea ajutorului de stat autorizat a constituit cca 853 144 mii lei (sau 0,41% din PIB), iar valoarea ajutorului de stat autorizat de către Consiliul Concurenței a constituit 787 390 mii lei (sau 57,78% din valoarea ajutorului de stat raportat).

În ce privește forma de acordare, Comisia a constatat o dinamică descrescătoare a valorii ajutorului de stat acordat sub formă de cheltuieli bugetare în raport cu cel oferit ca renunțări la venituri bugetare. După forma de acordare a ajutoarelor de stat, cea mai mare pondere a măsurilor de sprijin au îmbrăcat forma cheltuielilor bugetare, cu o pondere de cca 51% din valoarea totală. Însă, și acest indicator a continuat să înregistreze o tendință negativă în anul 2020 în raport cu anii precedenți.

Din perspectiva obiectivelor de acordare a ajutoarelor de stat, structura ajutorului s-a modificat esențial. Așadar, cea mai mare pondere a ajutorului a fost orientată spre obiective sectoriale, fiind peste 50% din total. Aceste ajutoare au înregistrat o majorare semnificativă atât ca valoare, cât și ca pondere în total. Principalii furnizori de ajutor de stat au fost APC. Astfel, circa 84% din numărul total de măsuri de sprijin au fost raportate de către APC.

Cât privește APL, acestea au fost principalii furnizori de ajutoare de minimis și de măsuri de sprijin oferite pentru SIEG. Valoarea ajutorului de minimis (inclusiv pentru SIEG) a fost de 145 733 mii lei, fiind în diminuare comparativ cu anul 2019. Această diminuare a fost determinată, inclusiv de reducerea bugetului unor scheme de ajutor de minimis raportate comparativ cu anul precedent.

Potrivit obiectivului de acordare, circa 92% din valoarea ajutorului de minimis raportată a fost pentru obiective orizontale, constatându-se o majorare substanțială în raport cu anii precedenți. Această tendință a fost determinată atât de sporirea quantumului ajutorului de stat acordat pentru susținerea IMM și protecția mediului, cât și de reducerea valorii ajutorului orientată spre alte obiective comparativ cu anul 2019.

Cea mai mare pondere a ajutorului de minimis a fost raportată sub formă de subvenții și/sau subsidii, fiind de circa 73% din valoarea total raportată, ceea ce a fost în descreștere față de anii precedenți. Această tendință a fost cauzată de reducerea quantumului ajutorului de minimis alocat la unele măsuri de sprijin raportate sub forma dată.

Quantumul ajutorului de stat destinat remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale (inclusiv, ajutorul oferit în contextul pandemiei COVID-19) a fost de cca 65 754 mii lei (sau 0,03% din PIB), oferit în special sub formă de subvenții ori subsidii. Valoarea măsurilor de sprijin acordate pentru prestarea SIEG a fost de 502 761 mii lei, - în ușoară creștere față de anii precedenți.

În cadrul ședinței, Comisia a examinat și Coraportul Comisiei de economie, buget și finanțe (CEB-07 nr.341 din 8 iunie 2022), fiind preluate propunerile făcute de Comisia Economie, Buget și Finanțe la activitatea Consiliului Concurenței.

Urmare a examinării și dezbaterii Raportului privind ajutoarele de stat acordate de Republica Moldova în anul 2020, Comisia de control al finanțelor publice propune Consiliului Concurenței întreprinderea următoarelor măsuri:

1. Asigurarea transparenței și eficienței acordării ajutorului de stat, în limita atribuțiilor prevăzute de legislația în domeniu;

2. Consolidarea capacităților instituționale în spiritul prevederilor art.339-343 din Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112/2014;

3. Intensificarea eforturilor pentru examinarea notificărilor ajutoarelor de stat depuse și a cazurilor de încălcare a legislației din domeniul ajutorului de stat;

4. Promovarea, în continuare, a culturii concurențiale în partea ce ține de ajutorul de stat atât în cadrul autorităților publice, cât și a întregii societăți.

Reieșind din cele expuse, în urma examinării în ședință, Comisia de control al finanțelor publice a luat act de informația prezentată în Raportul Consiliului Concurenței privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2020 (nr.2923 din 10.12.2021), și, cu votul membrilor prezenți (5 voturi „pentru”), propune audierea Raportului în plenul Parlamentului cu adoptarea proiectului de hotărâre asupra Raportului Consiliului Concurenței privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2020, al cărui text se anexează.

Tatiana CUNEȚCHI,
Președintele Comisiei